

POLITIET

POLITIDIREKTORATET

Det kongelige justis- og beredskapsdepartement
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres referanse

Vår referanse

Dato

2015/00106-18 008

12.02.2015

Høring - Det kriminalitetsforebyggende råd (KRÅD) - forslag til ny organisering av funksjon og oppgaver

Det vises til høringsbrev av 6. januar 2015.

Politidirektoratet har forelagt høringen for samtlige politidistrikt og Barnehusene. Det er mottatt høringsuttalelser fra Asker og Bærum, Troms, Follo, Agder og Rogaland politidistrikt, samt fra Statens barnehus i Kristiansand. Uttalelsene er delvis innarbeidet i direktoratets uttalelse, samt følger vedlagt i kopi. Rogaland politidistrikt og Statens barnehus i Kristiansand har ikke merknader utover at de støtter departementets forslag.

Innledning

Politidirektoratet ønsker innledningsvis å knytte noen kommentarer til hvordan KRÅD har vært organisert siden opprettelsen da dette anses å være relevant for vurderingen av de endringer som foreslås.

Rådet ble opprettet i 1980 og medlemmene blir oppnevnt ved kongelig resolusjon for 3 år av gangen. For perioden 1993-1995 valgte man imidlertid å endre rådets sammensetning til å bestå av medlemmer oppnevnt fra flere departementer, tilsvarende det forslaget som nå foreligger. Begrunnelsen for den endrede sammensetningen var den gang, som nå, et ønske om et bredere engasjement fra ulike departementer når det gjaldt kriminalitetsforebygging. Ordningen fungerte imidlertid ikke tilfredsstillende, og ble derfor avvirket etter kort tid.

I perioden 2001-2003 var KRÅD administrativt underlagt Politidirektoratet, slik et av forslagene også innebærer. Man har således tidligere forsøkt flere av de modellene som foreslås, dog kun i kortere perioder. Det fremstår derfor noe upresist når det i høringsnotatet uttales at *organisasjonsmodellen i hovedsak har vært uten endringer*.

Rådets mandat

Politidirektoratet er enig i at KRÅD i størst mulig grad skal være et frittstående organ med faglig uavhengighet til departementene, og at det skal ha en samordnende funksjon, slik det fremgår av § 1 i Rådets mandat. Direktoratet er derimot delvis uenig i presiseringen om at barn og unge skal ha en særlig oppmerksomhet, slik det fremgår av et tillegg i § 2, første linje.

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Hammersborggata 12
Tlf: 23 36 41 00 Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org. nr.: 982 531 950 mva
Bankgiro: 7694.05.02388

Dagens strategier, nasjonalt og internasjonalt, legger vekt på det kriminalitetsforebyggende perspektivet knyttet til alle kriminalitetsformer, uavhengig av alder og målgruppe. I praksis har ikke KRÅD handlet i tråd med dette, men har i hovedsak prioritert målgruppen barn og unge.

Barn og unge vil alltid være en viktig målgruppe for forebygging, men etter direktoratets oppfatning bør KRÅD til en hver tid kunne vurdere hvilke fenomener og kriminalitetsformer som skal gis prioritet. Politidirektoratet vil trekke frem terror, radikalisering og alvorlige hendelser i skolen (skoleskyting) som eksempler på området som bør gis prioritet, og hvor forebygging alltid vil være en hovedstrategi. Som følge av sitt mandat har KRÅD imidlertid blitt mindre relevant som samarbeidspartner for Politidirektoratet enn hva som var tilfelle tidligere.

Politidirektoratet er enig i at KRÅD bør ha en samordningsoppgave og være et bindeledd mellom sentrale offentlige myndigheter, lokale myndigheter (som kommuner og lokalt politi), og frivillige organisasjoner. For å lykkes med en kriminalitetsforebyggende strategi er det en forutsetning at det er etablert et bredt forvaltningssamarbeid og at ulike nivåer i samfunnet ansvarliggjøres.

Ifølge mandatet er KRÅDs oppgave både å drive sin virksomhet på et *faglig fritt grunnlag*, og *på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet eller andre departementer*. Dette er en utfordrende kombinasjon. Dagens sekretariat har få medarbeidere. Etter Politidirektoratets vurdering er personellressursen på langt nær tilstrekkelig til å fylle de omfattende oppgavene som ligger i mandatet. I praksis benyttes ressursene i stor grad til løpende oppgaver tildelt direkte fra departementet, enten gjennom Prop. 1 S eller i egne oppdragsbrev. Handlingsrommet som et fritt og uavhengig kompetansesenter med et omfattende mandat blir derfor svært begrenset. Det er vanskelig å se at handlingsrommet som et faglig uavhengig råd blir større ved at rådets medlemmer gis departementstilknytning, slik som foreslått.

Nasjonalt kompetansesenter for kriminalitetsforebygging

Politidirektoratet er enig i at det er behov for et nasjonalt kompetansesenter. Kompetansesenterets mandat bør omfatte koordinering av tiltak og strategier mellom forvaltningsnivåene, og råd og veiledning til befolkningen og beslutningstakere om hvordan man best kan beskytte seg mot kriminalitet. Sistnevnte perspektiv var for øvrig et hovedelement ved opprettelsen av KRÅD, men er betydelig neddempet de senere årene. Et reelt nasjonalt kompetansesenter vil også kunne bidra med kunnskap og bakgrunnsinformasjon til sentrale myndigheter i forbindelse med utarbeiding av nasjonale standarder og strategier innenfor kriminalitetsforebyggende arbeid. Det er imidlertid et spørsmål om dagens KRÅD, gitt dagens kapasitet og kompetanse, kan fylle den oppgaven, uavhengig av administrativ tilknytning.

Follo politidistrikt fremhever at et nasjonalt kompetansesenter vil kunne samle gode metoder og ”beste praksis”, og videreformidle dette til aktuelle aktører. Videre fremheves nødvendigheten av å ha fokus på forskning, og at dette skjer i samarbeid med for eksempel Politihøgskolen og Korus/Nova. Troms politidistrikt påpeker at et nasjonalt kompetansesenter vil holde kontakt med førstelinjen og at målet må være i enda større grad å bidra til tverrfaglige samarbeid mellom politi og kommuner. Videre påpekes det at et nasjonalt kunnskapssenter vil kunne sette større fokus på kriminalitetsforebygging, samt gi relevante innspill til arbeid i førstelinjen.

Asker og Bærum politidistrikt er også positive til forslaget om et nasjonalt senter for kriminalitetsforebygging.

Distriktene peker i sine uttalelser på den positive erfaringen de har med KRÅDs rolle når det gjelder å utvikle SLT-modellen. Modellen kan utvikles og etableres i flere kommune, og det kan være behov for veiledning gjennom et nasjonalt kunnskapssenter.

Organisering av KRÅD

Konsulentselskapet Rambøl fikk i oppdrag å evaluere KRÅDs funksjon og organisering opp mot formålet for KRÅD, herunder konkret oppgaveløsning, ressursbruk, brukertilfredshet og resultatoppnåelse. Med utgangspunkt i at KRÅD er *bele regjeringens råd* (side 4 i høringsnotatet) skulle Rambøl også gi en vurdering og en anbefaling i forhold til rådgivningsfunksjonen opp mot regjeringen, og i forhold til samhandling på tvers av departementsstrukturen.

Evalueringen viser at KRÅD ikke dekker alle roller og behov i henhold til sitt mandat. KRÅD har i størst grad lykkes med rådgivning i det lokale arbeid, men har i mindre grad oppnådd resultater på nasjonalt nivå. Det er ingen funn i evalueringen som gir grunnlag for å unnlate å videreføre oppgavene til dagens KRÅD, men Rambøl anbefaler en endret organisatorisk tilknytning for å styrke måloppnåelsen.

Etter Politidirektoratets oppfatning er det en svakhet ved evalueringen at den kun vurderer organisatorisk tilknytning som løsningsalternativ, og ikke også vurderer hvorvidt kapasitet og kompetanse står i forhold til forventet måloppnåelse. En kan vanskelig se at evalueringen gir grunnlag for å anta et KRÅD vil oppnå bedre måloppnåelse ved utelukkende å endre organisatorisk tilknytning.

Agder politidistrikt fremhever i sin uttalelse at KRÅD verken har hatt virkemidler eller strukturer for å inneha en samordningsrolle på departementsnivå. Distriktet anser det derfor som viktig at departementene tar ansvar og at det legges til rette for mer formelle strukturer slik at slik at rådet kan komme i posisjon til å gi råd, drøfte faglige utfordringer og utveksle synspunkter.

Politidirektoratet er enig i at det er viktig å styrke det kriminalitetsforebyggende perspektivet på tvers av departementsstrukturen. Dette vil en formentlig oppnå ved å etablere et departementsutvalg som erstatning for dagens KRÅD. En er derimot i tvil om det er hensiktsmessig å knytte utøvelsen av et bredt perspektiv på kriminalitetsforebygging til politiet, noe som vil være tilfelle ved å knytte KRÅD administrativt til Politidirektoratet. Å legge utøvelsen av styringssignalene som gis av rådet til Politidirektoratet, som en administrativ tilknytning innebærer, vil kunne bidra til å sementere oppfatningen av at kriminalitetsforebygging utelukkende er et politianliggende.

Troms politidistrikt uttaler seg i tilsvarende retning. Det fremheves at det organisasjonsmessig er viktig med nærhet til det operative politiarbeidet, men at organiseringen ikke må gi et uttrykk for at et nasjonalt kompetansesenter eies av politiet. Det er pekt på at utdanningsmiljøene i kommunene og SLT også må føle at kompetansesenteret er deres, og at SLT modellen kan trenge veiledning gjennom et nasjonalt kompetansesenter

Evalueringen konkluderer med at det er nødvendig å gjøre endringer i organiseringen av KRÅD, men sier samtidig at *datagrunnlaget og funn i evalueringen ikke gir tilstrekkelig grunnlag for å gi en klar anbefaling om hvilken organisasjonsform som vil fungere best*. Det blir dermed vanskelig å se en klar begrunnelse for hvorfor dagens organisasjonstilknytning ikke fungerer etter hensikten.

Rambøl stiller opp fem ulike alternativer for fremtidig organisering, og foretar en overordnet drøfting av fordeler og ulemper med de ulike alternativene. Justis- og beredskapsdepartementet fremmer to alternative forslag til fremtidig organisering, som bygger på elementer fra flere av de modellene som drøftes i evalueringsrapporten. Det vises blant annet til Riksrevisjonens rapport for budsjettåret 2013 (Dokument 1 2014-2015), hvor Justis- og beredskapsdepartementet anbefales å sørge for et mer samordnet, helhetlig og strukturert arbeid med kriminalitetsforebygging. Et sentralt spørsmål er om forslaget om å omstrukturere KRÅD bidrar til dette.

Politidirektoratets vurdering

Etter Politidirektoratets oppfatning gir evalueringen og høringsnotatet ikke tilstrekkelig grunnlag for å konkludere med at KRÅD vil oppnå vesentlig styrket måloppnåelse ved å endre dagens organisatoriske tilknytning.

Politidirektoratet støtter imidlertid forslaget om å erstatte dagens Råd med et departementsutvalg for kriminalitetsforebygging, og at det etableres en referansegruppe med representanter fra ulike fagområder med særskilt kompetanse innen forbygging. Skal rådet ha en reell betydning, må deltakerne være tillagt beslutningsmyndighet, mens referansegruppen må utgjøre en reell fagekspertise innen kriminalitetsforebygging. Erfaringene med dagens råd, som verken har tilstrekkelig fagkompetanse eller beslutningsmyndighet, tilsier at dette er vesentlig for å lykkes med den endringen man nå ønsker å foreta. Et departementsoppnevnt råd vil ha et overordnet ansvar for SLT-ordningen og politirådene, og vil sende sine styringssignaler til de ulike etatene gjennom respektive underliggende enheter. På denne måten oppnår man en enhetlig form for styring, men en felles overordnet forankring.

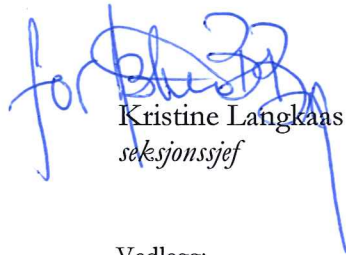
Politidirektoratet finner ikke tilstrekkelig grunnlag for å anbefale en navneendring, slik som foreslått. Med dagens kapasitet og kompetansen er det mer nærliggende å fortsatt definere KRÅD som et *Råd*, enn som et kompetansesenter, for eksempel etter KORUS-modellen. De regionale Korusene underlagt Helsedirektoratet har hver for seg betydelig mer ressurser enn dagens KRÅD.

Konklusjon

- Politidirektoratet anbefaler at KRÅD fortsatt skal ha organisatorisk tilknytning til Justis- og beredskapsdepartementet.
- Politidirektoratet anbefaler ikke å endre navnet fra Det Kriminalitetsforebyggende Råd (KRÅD) til Kompetansesenter for kriminalitetsforebygging.
- Politidirektoratet støtter forslaget om å erstatte dagens Råd med et departementsutvalg for kriminalitetsforebygging, og at det etableres en referansegruppe med fagkompetanse innenfor kriminalitetsforebygging.

Med hilsen

Knut Smedsrud
avdelingsdirektor

Kristine Langkaas
seksjonssjef

Saksbehandler:
Erling Børstad
Tlf: 23 36 41 22
Tone Grova Oppedal
Tlf: 23 36 43 35

Vedlegg:
Troms politidistrikts uttalelse av 28.01.15
Follo politidistrikts uttalelse av 29.01.15
Agder politidistrikts uttalelse av 28.01.15
Asker og Bærum politidistrikts uttalelse av
27.01.15
Rogaland politidistrikts uttalelse av
Statens Barnehus Kristiansands uttalelse av
02.02.15.